

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:881

av Adam Marttinen m.fl. (SD, -)

Sveriges vapenlagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensfrågor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstid för vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om femårslicenser för vapen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begreppet synnerliga skäl i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om auktorisation av skyttesammanslutningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vapengarderoben bör utökas till minst tio vapen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skytteförening och vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intyg om lån av skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaring av ammunition och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppvisande av tillståndsbevis för vapeninförsel till tullen vid gränspassering och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Sverige har idag en relativt hård lagstiftning för innehav av legala vapen. Reglerna för innehav och förvaring har skärpts i flera omgångar de senaste årtiondena och samtidigt kan man observera hur allt färre legala vapen och militära vapen används av kriminella. Av allt att döma använder sådana personer istället sig av insmugglade illegala vapen. Den senaste statistiken visar att av de senaste tio årens totalt 971 skjutvapenbrott är det endast ett par om året som kan kopplas till legala eller tidigare legala vapen. Samtidigt stjäls ytterst få vapen från privata ägare när man ställer stölderna i relation till hur många inbrott som begås och hur många vapen det faktiskt finns i svenska hem (ungefär 1,8 miljoner totalt). Med andra ord är det inte situationen för de legala sportskyttar och jägare som är aktiva i Sverige som behöver skärpas utan snarare problematiken med insmugglade vapen. Det är värt att komma ihåg att jakt- och sportskytتهobbyn är en stor folkrörelse i Sverige och lagstiftningen på området måste också ta hänsyn till det legitima intresse som medborgarna har för en meningsfull fritid.

Hösten 2013 sammanträdde Sverigedemokraternas partistämman för årsmöte med ombud från varje lokalavdelning. Där fattade hela partiet, som består av många sport- och jaktskytteengagerade medlemmar, ett kollektivt beslut om att partiet inte kommer att stödja några förslag som inskränker vapenägandet för Sveriges sportskyttar och jägare på ett orimligt sätt.

Det är denna hållning vi fortsatt kommer att driva. Sverigedemokraterna kommer därför kategoriskt att rösta nej till alla onödiga inskränkningar av det legala vapenägandet.

En ny tillståndsmyndighet

Polisens verksamhet på vapenlicensområdet har under en följd av år varit mindre välfungerande. Trots tämligen klara riktlinjer från lagstiftaren rörande den principiella inriktningen av svensk vapenlagstiftning så har resultatet blivit något annat än det avsedda. Stark kritik från utövare av hobbyn rörande bedömningar från myndighetens sida parat med mycket långa handläggningstider har varit normaltillståndet under flera år. Samtidigt saknas det i princip helt sakargument för att ett försvårande av situationen för svenska legala vapenägare skulle påverka kriminaliteten i Sverige på något meningsfullt sätt. Med denna bakgrund föreslår vi att tillståndsverksamheten flyttas från polisen till en helt ny jakt- och viltmyndighet.

Handläggningstid för vapenlicens

Avlastas Polismyndigheten handläggningen av vapenlicenser bör man arbeta för att korta ned handläggningstiden och införa en tidsgräns på tre veckor för korrekt ifylld ansökan.

Tidsbegränsade licenser

Idag ges licenser för enhandsvapen ut i femårsperioder, efter vilka utövarna är tvungna att ansöka på nytt om licens. Detta förfarande leder för närvarande till ett omfattande behov av dokumentation för enskilda skyttar eftersom polisen begär in loggböcker på tävlingsresultat, typ av vapen, resultat, namnteckningar från skjutledare etc. En sådan ordning gör t.ex. att det blir svårt för skyttar i glesbygd att skjuta på egen hand om ingen skjutledare finns till hands för att intyga att skyttet har ägt rum. En rimligare ordning torde parentetiskt vara att föreningen genom ett enkelt intyg skriver under på att den enskilde skytten är aktiv i föreningen.

Kombinationen av de höga kraven på dokumentation parat med behovet av att förnya licensansökningen vart femte år leder till en situation som försvårar även för aktiva och seriösa skyttar att upprätthålla sin verksamhet inom hobbyen. Det finns exempel på mycket aktiva tävlingsskyttar som genom enkla misstag lämnat in en något försenad ansökan och därefter mer eller mindre varit tvungna att göra sig av med sina vapen på grund av en mycket strikt tolkning från myndighetens sida. Med tanke på att det är extremt ovanligt att legala vapenägare (eller deras vapen) figurerar i kriminella sammanhang så framstår en så hård reglering som obehövlig. Med hänvisning till detta föreslår Sverigedemokraterna att systemet med femårslicenser för enhandsvapen avvecklas.

Avskaffa formuleringen synnerliga skäl i vapenlagstiftningen

I vapenlagen förekommer sedan 1934 begreppet synnerliga skäl vid bedömningen av tillstånd för vapeninnehav. I de allra flesta juridiska sammanhang utgör formuleringen en mycket stark begränsning av möjligheterna att få tillstånd. I förarbetena till just vapenlagen samt i själva lagtexten framgår dock att det inte är så begreppet ska tolkas i detta sammanhang, utan istället som ett sätt att kräva dels en viss uppnådd ålder hos den sökande, dels en uppnådd skjutskicklighet. Tyvärr har detta, trots flera klargöranden från lagstiftaren kommit att tolkas på ett mer restriktivt sätt. Detta är olyckligt och gör det svårare för enskilda skyttar att få tillstånd än vad lagstiftaren har avsett.[1]

Med anledning av detta anser vi att begreppet synnerliga skäl måste utmönstras ur den svenska vapenlagstiftningen och istället ersättas med en tydligare uppräkningslista av vilka krav som ska ställas. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Svensk vapenlag före EU:s direktiv

Sverigedemokraterna vänder sig emot att EU-direktiv kan sättas över svensk vapenlagstiftning. Sverige har sedan länge en egen vapenlag och det nationella parlamentet skall ha den högsta beslutsmakten. Öppna gränser är en lätt väg in för illegala vapen, det vore en betydligt mer effektiv åtgärd att införa permanenta gränskontroller, än att försvåra för många jägare och sportskyttar att utföra jakt, viltvård och få utöva sin rätt till tränings- och tävlingsskytte. Sverigedemokraternas hållning är att den svenska linjen måste utmynna i att man i stället underlättar legalt vapenägande

och försvårar det illegala. Regeringen ska därmed tydligt verka för att Sverige återtar beslutsmakten för de frågor som ryms inom EU:s vapendirektiv.

Auktorisation av skyttesammanslutningar

Kraven för att en skyttesammanslutning skall få auktorisation från polisen är att den är en stabil organisation, att den bedriver skytteverksamhet samt har hög säkerhet – dvs. samma krav som skyttesammanslutningar måste uppfylla före lagändringen.

Exakt hur kraven på stabil organisation, bedrivande av skytteverksamhet och säker vapenhantering ska utformas är inte reglerat i lag eller förordning. Regeringen har istället bemyndigat polisen att meddela föreskrifter om närmare krav. På så sätt kringgår regeringen riksdagens granskning av huruvida de specificerade kraven är väl utformade, och huruvida de påverkar Sveriges jakt- och sportskyttar negativt eller ej. Detta är något Sverigedemokraterna inte kan ställa upp på.

Remissinstanser såsom Förvaltningsrätten i Uppsala, Naturvårdsverket, Jägarnas Riksförbund och Sveriges Vapenägares Förbund har tidigare ansett att regeringen borde ha redovisat de närmare kriterierna för auktorisation öppet genom att de införts i lag. Detta särskilt med avseende på att regeringen inte påvisat något konkret problem med den nuvarande ordningen.

I enlighet med vad Sverigedemokraterna tidigare beslutat identifierar vi sammanfattningsvis detta förslag som en möjlig och orimlig inskränkning av skytteföreningars verksamhet. Vi anser därför att reglerna om auktorisation av skyttesammanslutningar bör regleras i lag och förordning och att polisen ej längre skall meddela föreskrifter för sådan auktorisation.

Tillfällig vapenförvaring

Det förekommer idag att personer som är jägare eller hobbyskyttar har ett behov av att förvara sina vapen utanför det egna hemmet. Ett skäl till detta kan t.ex. vara att en längre frånvaro från hemmet parat med ensligt boende kan inge oro för inbrottsrisk. Ett annat skäl kan vara att jaktmarkerna för en enskild jägare ligger långt ifrån hemmet. Det framstår som orimligt att det inte ska gå för seriösa personer med vapenlicens att tillfälligtvis förvara sina egna vapen i ett vapenskåp hos en annan skytt. Svensk vapenlagstiftning bör förändras i enlighet med detta.

Utökad vapengarderob

Idag är maxgränsen sex vapen för en jägares vapengarderob efter en särskild behovsprövning av vapen fem och sex, vilket är fullt tillräckligt för de flesta jägare. Men då jakten har ändrat sig och vi kan se ett annat behov av vapen för en speciell inriktning, exempelvis eftersöksspecialister, vakjägare eller att man vill ha olika kalibrar beroende på vilket vilt man jagar, t.ex. vildsvin, björn eller älg, bör en utökning av antalet vapen i vapengarderoben genomföras.

En annan aspekt av detta är exempelvis att man kan ärva vapen som känns betydelsefullt och här kan ofta begränsningen av vapengarderobens maxantal sätta käppar i hjulet för den enskilde vapenägaren. Vi föreslår att man utökar vapengarderoben till sex vapen utan särskild behovsprövning och chans till minst tio vapen vid behov.

Skytteförening och vapenlicens

Skytteföreningarna bör kräva utdrag ur belastningsregistret för medlemskap, vilket förvisso görs rutinmässigt idag, men det borde mer vara ett stadgat krav i kombination med någon form av skjutprov när man vill få licens på målskjutningsvapen, för att förhindra att vapen kommer i orätta händer.

Intyg om lån av skjutvapen

En jägare som vill fullfölja en jaktsäsong på exempelvis älg skall inte behöva begränsa sin jakttid till ett par veckor, på grund av att denne inte äger ändamålsenligt vapen. Därför skall auktoriserad vapenhandlare ha möjligheten att lämna ut låneintyg i fyrtiotvå dagar (sex veckor) efter att ansökan om lån av skjutvapen inkommit och godkänts.

Förvaring av ammunition

Har man vapenlicens skall man också äga möjligheten att kunna förvara ammunition till vapen man själv inte har licens för. Om ammunitionen tillhör den vapenklass man redan är godkänd för finns ingen anledning att försvåra förvaring.

Fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen

Vid jakt på björn får halvautomatiska vapen användas endast om de kan laddas med maximalt två patroner i magasin och ett i patronläge.

En jägare skall inte riskera att fällas för jaktbrott för att lagen inte främjar jägarens säkerhet. Flera dödsfall och andra incidenter har inträffat de senaste decennierna vid möte med björn. Det handlar om jägarnas säkerhet.

Dagens lag innebär att en jägare som jagar älg begår ett grovt jaktbrott om denne blir tvungen att använda vapnet vid ett möte med en björn. Sverigedemokraterna vill att lagen ändras och att halvautomatiska vapen som kan laddas med maximalt fem patroner i magasin och ett i patronläge får användas vid björnjakt.

Åtgärder mot illegala vapen

Skärpning av straffskalan

Den nya straffskalan för vapenbrott gör gällande att den som fälls för grovt vapenbrott skall dömas till fängelse i lägst ett år och högst fyra år.

Rikspolisstyrelsen anser att användningen av enhandsvapen och helautomatiska vapen i kriminella sammanhang utgör ett stort och växande problem. Enligt myndigheten har andelen våldsbrott med dödlig utgång då skjutvapen använts ökat. Vidare menar man att mord och väpnade uppgörelser i kriminella miljöer på senare tid kommit att utgöra ett sådant problem att situationen kan betecknas som akut. Rikspolisstyrelsen har därför förordat att straffet för grovt vapenbrott skall höjas till minst fängelse i två år. Speciellt för brott som avser enhandsvapen eller helautomatiska vapen har man också förordat höjt maxstraff till fängelse i sex år (prop. 2011/12:109 s. 14–27).

Vi anser att regeringen måste ytterligare vidta konkreta åtgärder för att ta itu med situationen som Rikspolisstyrelsen betecknar som akut. Denna situation har tyvärr redan blivit en olycklig del av vardagen för invånare i t.ex. Malmö. Vi vill därför att regeringen höjer straffskalan för vapenbrott enligt följande:

Ringa vapenbrott ska ge böter eller fängelse i högst nio månader. Brott av normalgraden ska ge fängelse i högst tre år. Grovt vapenbrott ska ge minst två års fängelse och max sex års fängelse. Synnerligen grovt vapenbrott ska ge minst fyra års fängelse och högst åtta år.

Uppvisande av tillståndsbevis för vapeninförsel

Tullverket har tidigare framställt önskemål om att tillståndsbevis för vapeninförsel skall uppvisas för Tullverket i samband med gränspassering och införsel av vapen. Enligt Tullverket skulle detta öka möjligheterna att kontrollera vilka vapen som förs in till Sverige och dessutom underlätta att beivra en utebliven anmälan om införsel som smuglingsbrott. Regeringens motargument har varit att straffansvar vid utebliven anmälan utgör en tillräcklig åtgärd för att upprätthålla anmälningskyldigheten vid införsel av vapen. Motargumentet har alltså endast berört anmälningskyldigheten. Det motsäger därmed inte Tullverkets argument om att uppvisande av tillstånd vid gränspassering skulle öka möjligheterna till kontroll av vilka specifika vapen som förs in och därmed också straffrättslig uppföljning av utebliven anmälan.

Vi kan alla se med oro på hur insmugglade illegala vapen används vid grova brott i Sverige. Samtidigt har Tullverkets bemanning minskat sedan 90-talet och Sveriges inträde i Schengensamarbetet. Som en följd av detta är vi övertygade om att våra gränskontroller behöver stärkas för att förhindra antalet illegala vapen som införs. Vi vill därför att tillståndsbevis för vapeninförsel skall uppvisas till Tullverket vid gränspassering och införsel av vapen till Sverige.

Adam Marttinen (SD)

Runar Filper (SD)

Roger Richtoff (SD)

Mikael Jansson (SD)

Patrick Reslow (-)

Martin Kinnunen (SD)

Magnus Persson (SD)

Richard Jomshof (SD)